

ბავშვების  
საქართველოს

# ბავშვი



საქართველოს ბავშვების

ი ვ ლ ი ს ი  
№ 14

1910

მხირომწოდებლის  
წამოყალიბების

## შინაარსი.

I—ყაყაჩო და ია,—დექსი, შ. ქართველიშვილისა.....	3
II—ნუტას კოლექციები,—ეფოსი.....	4
III—როგორ გაჩნდა ქვეყნად თირაფი,—(თარგმანი) ელე- ნისი.....	11
V—მზე და მთვარე—დექსი (შოდონსკიდან), თეო კანდედაქისა,	17
IV—თუთიყუში და კატა,—(თარგმანი) ოფლა ჭრეჯაშვილისა.	20
VI—იქლემის საკუქნაო,—(ვაგნერიდან), დ. უიფიანისა.....	21
VII—ა) ვამოცანა,—ბ) რებუსი და აღსნა.....	24



საქართველო  
საბჭოთაო



წილი № 14

№ 14

03 მარტი, 1910 წ.



## შ ი ნ ა ა რ ს ი.

- I—ყაყაჩო და რი,—ფექსი, შ. ქართველიშვილისა . . . . . 3
- II—ნუცას კოლექციები,—ედოსი . . . . . 4
- III—როგორ გაჩნდა ქვეყნად ჟირაფი,—(თარგმანი) ელუ-  
ნესი . . . . . 11
- V—შზე და მთვარე,—ფექსი (ზოლონსკიდან), თეო კანდელაკისა . 17
- IV—თუთიყუში და კატა,—(თარგმანი) ილია ჭრეჭაშვილისა . 20
- VI—იქლემის საეუქნო,—(კანკინიდან), დ. უიფიანისა . . . . . 21
- VII—ა) გამოცანა,—ბ) რებუსი და ილსნა . . . . . 24





საქართველოს  
საბჭოთაო  
საბჭოთაო

223

## ყაყაჩო და ია.



ორცხვმა იამ მკვიდრი ბინა  
გაიკეთა ბუჩქის ძირსა;  
მწუსრს ნიაფი თავს დაჰქროდა,  
დილით ნაძი ჰბანდა ჰირსა.

შორი-ახლო, გაძლილს ველზე,  
გადეძალა მზისთვის გული  
მწველ უაუაჩოს, ვისსა გულში  
იყო მხოლოდ სინარული.

მიუბრუნდა ერთხელ იას  
და დაუწყო საუბარი:

„მითხარ, იავ, რად დაიხმე  
„შენის ხელით ლხენის კარი?“

„მსეს ვერ ჰხედავ, ვერვინ ცხედავს,  
„ფუჭი არის კე არსება;  
„რადღად გინდა სილამაზე,  
„შეუმჩნევლად თუ დაგრჩება?“

გაიღიმა ნაზად იამ:  
„მაგისი არ მეშინიან;  
„სილამაზის მძებნელები  
„ბურქებშიაც მიპოვნიან.“

შ. ქართველიშვილი





## ნუცას კოლექციები.



ნკენისთვე დგებოდა. ჰატარა მოსწავლენი ფაცი-  
 ფუცით მიეპურებოდნენ ქალაქისაკენ, სასწავლე-  
 ბეგში არ დაფეგვიანდეთო. ჰატარა ნუცაც აგერ-  
 ორის დღის ჩამოსულია ქალაქში. ახლა თავის  
 ტოლ მეზობელ ბავშვებშია და უველანი დიდს  
 ხალხით შესცქერიან სოფლიდან დაბრუნებულ  
 ნუცას.

— უჰ, რა გაძავებულა ნუცა! — ეუბნება ერთი მეორეს.

— ხელ-ზირი ისე დასწვია შხისაგან, თითქო ბოძაო.  
 ,ხა ხა, ხა, ხა! — კისკისებდნენ მისი ტოლები და უველანი  
 ახლოს ეკვროდნენ-კია, რომ სოფლიდან ჩამონატანი ცოტა  
 რამ მათთვისაც ეწილაფებინა ნუცას.

— გაუმაჯდებოდი, მამ, რა იქნებოდა მთელ დღეებს სო-  
 ფელში სულ გარეუდ ვატარებდით. იქ ისე კარგია, ისე კარ-  
 გია, რომ...



უთხრა ნუცამ ქალაქელ ბავშვებს და ეველას სათრთხვად წაუბტვრობა სოფლიდან ჩამოტანილი ნაზუქი და თანაც დაუმატა: — სილიც ჩამოვიტანე და მერე გაწმეოთ.

— უჰ, უჰ, რა კემბრიელი ეოჟილა სოფლის ნაზუქი! — ცქმტავდნენ და ელაქუცებოდნენ ბავშვები ნუცას...

— ერთი თქვენ მითხარით, როგორ გაატარეთ დრო აქ ზაფხულში?

— უჰ, ძალიან მოწვენილები ვიყავით.

— სიცხით განაღამ დავისრჩენით.

— მერე, სულ არსად წასულხართ?

— არა, დედა გვიშლიდა. საღამოობით თუ წავიდოდით სადმე, — უთხრეს ბავშვებმა.

— ოჰ, რა მეცოდებით, რომ თქვენც ჩემსავით სოფელში არ იყავით. ისე ხშირად მაგონდებოდით სოლმე. იქ ისე კარგია, ისე კარგია! ქალაქელი ბავშვები თავის დღეში ვერ წარმოიდგენთ, რა სასიამოვნოა სოფელი ზაფხულში.

— ვიცი, განა არ ვიცი, გამიგონია, სოფელში სულ ღარიბი ხალხია. იქიდან არ ჩამოდინან სოლმე სულ აბრანძულები, კონკებში გახვეული კლეხები! — უთხრა ცხვირის აწევით მედუქნის პატარა გოგომ, რომელიც ნუცას ლაპარაკს უურს უგდებდა.

— ღარიბები, მერე რა? ღარიბები ქალაქებში-კი ცოტანი არიან? მართალია, იქ ღარიბებიც არიან, მაგრამ იქ ეს ღარიბებია თავისუფლად სცხოვრობენ. სულ ღარიბებსაც-კი სილის ბაღები აქვთ და თავისუფლად დანავარდობენ შიგ ბავშვები. თუძცა ღარიბები-კი არიან, სულ ტიტლიკანები ღარიბიან საცოდავები, მაგრამ, სჯობიან, გაიმბოთ, როგორ გავატარე ზაფხული სოფელში. მთელ დღეს თითქმის სულ კარედ ვატარებდი დროს: დილით ადრეან ვდგებოდი და ბებიას სულ იმას ვესვეწებოდი, ეოველთვის ადრე გამაღვიძე მეთქი. მი-

ევარდა მეტად, როცა-კი მიუსწრებდი დილით ქათმების  
ვას. მთელი გროვა წვრილ-ფეხი შემომესვროდა: ქათმები, ქა-  
ხორა, ნაცარა, მეგრულა, ბატი, ისვი ინდოური, უ-უ-უ, ისე  
შემომესვროდნენ გარს, გვეგონებოდათ, ჯარიბაო; შუაში ვიდექი,  
საკენკს უერიდი, ბებია-კი გაიძახოდა: „ჯუ, ჯუ ჯუ, ჯუ, ჯუ,  
ჯუ!“. ახლა უნდა იცოდეთ, როცა დილით სოფლის ნახირს  
გამორეკავდნენ სოლმე, ისეთი სმაურობა ასტუდებოდა. წინ  
ნახირს ჰატარა ბიჭი მიუძღვის და გაჭევირის: „გამორეკეთ  
ნახირი!“ ეველანი დაფაცურებულნი ერეკებიან ნახირს. გამოი-  
ძლება ათასფერი საქონელი: დიდი დარბაისელი პროსა სია-  
მაყით შინაბიჯებს ფეხებს, რქებ-დაკავებული ფურ-კამეხი ზლა-  
ზენით და კუდის ქნევით მიოუიბალობს, ფაფარ-დაურილ დედა  
ცხენს უკან ჭისვინით მისდევს ჰატარა კვიცი, ბოჩოლები  
კუდ-გაბზეკილი მიკუნტრუძობენ, ღრუტუნა ღორებიც გროვდუ-  
ბიან ერთად და საერთო მხიარულებით მიდიან მწვანე მინდუ-  
რისაკენ. მიევარდა დილით ნახირის გარეკის დასწრება და  
ბოჩოლების წვალება წიკვლის მითავაზებით, მაგრამ ერთხელ,  
უნდა იცოდეთ, ჩემგან გაბეზრებულმა ბოჩოლამ ისეთი ამომი-  
ბუნავა, რომ ცხრა ადღსე გადამასტუნა. მას-უკან სულ ვერი-  
დებოდი. იცით კიდევ რა? ჩვენ წინ ფართოდ გაშლილი ბაღი  
იყო სულ მწვანით შემოსილი, ალუბლისა და თუთის ხეებით  
დაჩრდილული. მთელ დღეებს იქ ვატარებდი. როცა-კი მომძებ-  
ნიდნენ, ალუბლის ან შაქარ თუთის კენწვროდან მივცემდი ხმას  
„ეიელიო“. ამიტომ დამარქვენ „ეიელიო“.

— მერე არ გეშინოდა ჩამოვარდნისა სიღან? — დაეკითხა  
თამრო.

— სულაც არა, თანდათან ისე მაღლა შევეჩვიე ასვლას,  
რომ ხის წვეროდან მთელ ქვეყანას ვხედავდი სოლმე.

— მერე, ჩვენ ქალაქსაც ჰხედავდი?

— არა, ქალაქს იქიდან დიდი მთები აფარია. მაგრამ იცით



კიდევ რა? ცივ წვალშიც ვბანაობდი. ისეთი კარგი ცერტეფიკატი ვისწავლე, რომ გაკვლიდი სელებსა და გავეცურებოდი, ნამდვილი ისვი გეგონებოდი, სოჯჯერ, აი, ესე, თვალე დასუსტული დავეურეუშელავებოდი და სულ დავიმალებოდი წვალში.

— წვალში სშირად ისრბობიან სოლმე, არ გეშინოდ, ნუცა?— ჰკითხა გაკვირვებულმა მელომ.

— არა, ის წვალი ისეთი ჰატარა, რომ მე ვერ მომეყოლოდა.

— შერე, შერე, სსვა რადაა სოფელში?— ეკითხებოდნენ ბავშვები ნუცას.

— იქ ევალაფერიც არის: მინდვრებში მშენიერი ლამაზი ევაგილებია, ათას გვარი ფრინველი და მწერი. მართლა, მე ჰეპელების კოლეჯიცა შევადგინე!

— ჰეპელების კოლეჯიცა! რა არის კოლეჯიცა?

— დამაცადეთ, გეტყვი. ჰეპელების კოლეჯიცა არის სსვა და სსვა გვარ ჰეპელების კრებული, ანუ ნიმუშები. ჰეპელები მრავალ გვარი ჯიშისაა. ვიჭერდი მინვდრად და ახლა დასოცილები მიწევი კარდონში. სოგი ისეთი ლამაზებია და დასატელები, სოგი დიდა, სოგი ჰატარა, სოგიც სულ თვალთ უშინარი: თეთრი, ლურჯი, ევითელი, წითელი და მრავალ ფერისანები არიან. მატრამ, მოიცადეთ, გაჩვენებთ, — ეთსრა ნუცამ თავის ტოლებსა და გაიქცა სახლისკენ, საიდანაც გამოარბეინა შეკრული ეუთები.

— აი, უეურეთ. ეს სულ ჰეპელების ნიმუშებია. ამასა ჰეპეის ჰეპელების კოლეჯიცა.

— უჰ, უჰ, უჰ, რამდენ ნაირია!— შესმახეს ბავშვებმა და გაკვირვებულები დავეურებდნენ ჰეპელების კრებულს.

— ერთი უეურეთ, რა დიდი დასატელი ფრთები აქვს და თვალეებსაც აბრიალებს! კანა ცოცხლები არ არიან?



— არა, — უთხრა ნუცამ, სულ მკვდრები არიან. მათი სხეულის ნაწილები სულ ადვილად სძება და იფუშნიტება, ამიტომა მაქვს ასე ფრთხილად ბაშბაში შენახული. აი, ესენი უნდა ნახოთ, მაშინ, როცა ცოცხლები მინდვრებს დაჭყარფარებენ გუნდგუნდად. ზოგი მალლა, მალლა ჭაყრში სრიალებს, ვირბამლა გადადის, ზოგი სულ განახული ღამაჲ ვევაილებს სწუწნის ტკბილ წვესსა და ხარობს, მაგრამ მეტად ძნელია მათი დამორჩილება, ისარივით სრიალებენ ჭაყრში. უჭ, რამდენი შირბენია მათ დასაჭერად!

— ღმერთო, რა ღამასებია! რა კარკები და დახატულები! — ჭკვირობდნენ ბავშვები და გულ-მოდგინედ შინჯავდნენ ზეპელებს.

— კმარა. ახლა სულ სხვას გაჩვენებთ, — უთხრა ნუცამ ბავშვებს და დახურა ზეპელების ეუთი.

— ამას უუურეთ, აბა, გამოიცანით ეს რაღაებია? — ჰატარა ეუთიდან ამოაწყო ნუცამ რაღაცა თიხის ჰაწია ნახელოვნები.

— ჰო, ეს ჰატარა ჩაფია. ეს? ეს რაღაა?

— ეს გახლავთ ქოთანნი, რამაჲც სოფელები ღობიოს ხარშავენ, ეს ჯაში, ეს ღანგარი, ეს კეცები, ჭადებს რომ აცსობენ.

— ხა, ხა, ხა, ხა! მერე მაგრე ჰატარებს სმარობენ?

— არაყერში არ სმარობენ. ესენი მეტად ჰაწიები არიან. ხომ სედავთ, ეს არის სოფელელ გლეხის ჭურჭლის ნიშუშები. ნამდვილები ბევრით მოზრდილებია ამათჲყ.

— რა ჰაწაწინები არიან, რა კარკები! ტალახისნანი არიან, შესძახა სოფომ, როდესაც კარვად გასინჯა ჭურჭელი.

— ჰო, ეს ნახელოვნები თიხისგან არის გაკეთებული. მაგრამ ამას ასე არა სმარობენ; რომ უფრო მაგარი გამო-



ვიდეს, სწავავენ ცეცხლში. გამომწვარი თისა ძალიან მასწავლებელია და ადვილად არა ტყდება.

— მერე ვისი გაკეთებულია ეს ჰაწია თისის ჭურჭელი?

— სოფლის ბავშვები აკეთებენ. მართლა ისეთი უნიჭო და უსაქმურები კი ნუ გგონიხთ. სძირად ჰბეძავენ დიდებს და ცოდნასა და სელოვნებას იჩენენ. სულ ცელქობა-ლანჯანდრობას კი არ უნდებიან. ზოგჯერ შეიკრიფებიან ერთად, სასლობა — ოჯახიანობას თამაშობენ, ჰატარა მიწის სახლებს აშენებენ, ისე კარგა, გვეგონება, მართლა სასლიაო. დაჭყოფენ ოთახებად, ბუხარს აუშენებენ და ცეცხლსაც კი აანთებენ შიგა. ჰატარა თონეს ისეთის სელოვნებით გააკეთებენ, ცეცხლს მოუკიდებენ და ტალახის ჰურებს ჩააკრავენ. რომ იცოდეთ, რა ჭკვიანები არიან, მაგრამ ღარიბები და საწულები-კი არიან; იმათ მშობლებს არა აქვთ შემდეგა ჰური აწამონ, ჩააცვან, სულ ტიტყვები და დაკონკილები დადიან.

— წიგნის კითხვა არ იციან განა? — ჰკითხა თამრომ ნუცას.

— არა, მაგრამ იცით რა? ერთი აზრი მაქვს, საპერში-სოდ რომ დაბურუნდები სოფელში, მინდა კითხვა ვასწავლო. მე კარგად შეცოდინება კითხვა და დედაც არ დამიშლის. თქვენ კიდევ შეაკროვეთ სურათებიანი წიგნები და გამატანეთ. ოჰ, როგორ გაუხარდებათ სურათიან წიგნების ნახვა?

— მართლა, მართლა, რა კარგი იქნება! — შესძახეს სიხარულით ბავშვებმა და ფეხზე აღარ იდგნენ. მხოლოდ ნუცა დაფიქრებული აღაგებდა თისის სელოვნების კოლექციას ჰატარა ეუთში.

— ოჰ, რა კარგი იქნება, რა კარგი! თქვენ რომ წიგნებს გაუგზავნით, ისინი თავის გაკეთებულ ჭურჭლეულს გამოგიგზავნიან.



საქართველოს  
საბჭოთაო  
საბჭოთაო  
საბჭოთაო

— მაგრამ ახლაკი, ბავშვებო, დროა გავიმეოროთ ჩვენი გაკვეთილები, სვალ ჰირველი ენკენისთევა, — სთქვეს ერთხმად ბავშვებმა და წამოიძაღნენ.

— ნუცა, ძალიან კარგი იქნება, რომ შენი ლამაზი ჰეპელები სვალ სკოლაში უჩვენო დანარჩენ ჩვენს ამხანაგებსაც, — მოუბრუნდა თამრო ნუცასა.

— რასაკვირველია, ჩემ კოლექციებს მასწავლებელსაც ვაჩვენებ, — უპასუხა ნუცამ და გახვეულ ვუთებით სახლისაკენ გასწია.

ელო.





## როგორ გაჩნდა კმეყნად ქირაფი.

(თარგმანი)



ამდენისაჲსე საუკუნის წინად, აფრიკის უდაბ-  
ნოი სცხოვრობდა ჰატარა რუსვი ცხო-  
ველი, რომელსაც ეწოდებოდა ანტილოპი.  
ღმერთს მისთვის არ მიეცა არც ღომის  
პლიერება, არც სწილოს ახოვნება, არც კამეჩის რქები და არც  
ლეოპარდის ბასრი ბრჭყალები. არ იცოდა ვურვა, არც ფრენა  
და არც ხეხედ ასულა. როცა რამ ხიფათი მოსალოდნელი იყო,  
მაშინადვე მოკურცხლავდა, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, თავის  
პარდის ფეხებით.

ანტილოპი თავის ბედისა კმეყოფილი არ იყო. ერთს მშვე-  
ნიერს დღეს დაინახა უდაბნოში კაცი და მოიწადინა ახლო-  
მისულა, დათვალეოება, დაკვირეება იმ ახირებულ არსებისა,  
რომლის შესახებაც ბევრი რამ ჰქონდა გაგონილი. ამ დროს

უეცრად კაცის მხლობლად დაინახა ლომი, რომელიც საფრთხილად  
 რთხილით ეპარებოდა და თავის მსხვერპლს დაცხრომას უპი-  
 რებდა. აქ ანტილოპს მოაგონდა თავის დედის შემდეგი დარი-  
 კება: „როცა შემთხვევით დაინახო, რომ ლომი უპირებს მო-  
 კვლას ვისმე, უშველე, გააფრთხილე. ამას მოითხოვს უდაბ-  
 ნოს ადამები და კეთილშობილური გრძნობაო. დედის ასეთი  
 დარიკება მტკიცედ იყო მის გონებაში აღბეჭდილი და, აი, კი-  
 დევაც, დაინახა თუ არა, ლომი ეპარება კაცსაო, ანტილოპმა  
 დაიკვირა „ლომი, ლომიო!“ და თანაც ისე ჩაუქროლა ახლო,  
 რომ თავისი თეთრი ბამბურა კუდი, როგორც მარათ, ისე ჩაუ-  
 ფრიალა. კაციც, რასაკვირველია, მიხვდა, ასეთ გაფრთხილების  
 წუგალობით, რა სიფათიც მოელოდა და ავარდა ხეზე, ასცდა  
 დაღუპვას. როცა ლომი ჰიშში ჩაღა გამოვლებული და ხახა-  
 მშრალი მოპორდა იმ არე-მარეს, კაცი ჩამოვიდა სიღვან, დაუ-  
 მახს ანტილოპს, მოეფერა და უთხრა:

— ჩემო ჰაწაწა კეთილო ცხოველო ანტილოპ, შენ გადა-  
 მარჩინე იმ საშინელ ბოროტ მსეცს და ახლა შეკიმილია მთხოვო  
 ჯილდოდ, რაც გინდა, რასაც მოისურვებ; ამასთანავე ესეც  
 იცოდე: მე ვარ წინასწარმეტყველი ალაჭისა და, მამასადამე,  
 შენის სურვილის ასრულება არ გამაჭირდება.

ანტილოპმა ჰასუსად აი რა უთხრა:

— როცა ალაჭმა გაანინა ცხოველები, მგონი, მე სრულე-  
 ბით დავაფიწუდი და ამიტომ არ დამაჯილდოვა არც ბასრის  
 ბრჭყალებით, არც მწვეტიანის ეშვებით, არც რქებით, არც გრძე-  
 ლი კუდი მომცა ბუსების მოსაკერებლად და არც არაფერი  
 თავდასაცავი იარაღი; არ მომცა უნარი არც ცურვისა, არც  
 ფრენისა, არც ხეზე ასვლისა; შენ გვედრები, ჩემო კეთილო  
 წინასწარმეტყველო, მოაგონო ჩემი თავი იმ შენს ღმერთს  
 ალაჭს, მოიღოს წუგალობა და მომცეს ის, რაც უფრო მე-  
 საჭიროება.



— ძალიან კარგი, — უთხრა წინასწარმეტყველმა, — ასეც არ შეიძლება, რომ ალაქმა ვეველაფრით ერთბაშად დაგაჯილდოვოს: თუ მოგცემს ასოვნებას, მაშინ რაღა საჭიროა შენთვის სეზედ ასვლის უნარი, ან და კიდევ მოგცემს, მაგალითად, ღობის ძლიერება; მაშინ სრულებით შეტი იქნება სიმარდე ფეხებისა.

მაგრამ წინასწარმეტყველის რჩევამ ამაოდ ჩაიარა, ბატარა ანტილონი არას უთმობდა და კადაჭრით ითხოვდა რქებს, ასოვნებას, ძლიერებას და გრძელ კუდს თავმომაბუნებელ ბუხების მოსაკერებლად.

— აი, მაშინ, — ამბობდა ანტილონი, — სრულებით კმაყოფილი ვიქნები ჩემის ბედისა. წინასწარმეტყველს შეტი რაღა დარწმუნობდა, უნდა დასთანსებობდა და დეთანხმება კიდევ.

— კარგი, იუოს ისე, როგორც შენ გსურს, — უთხრა წინასწარმეტყველმა, — მაგრამ ერთს გირჩევ: მიანდე შენი თავი დროს შედგავლენას, საუკუნოებით გარდაქმნა-განვითარებას.

ანტილონმა შესრულა ყოველივე ისე, როგორც უთხრა წინასწარმეტყველმა და მართლა კიდევ შეატეო, მისდა სანახაროდ, რომ შეიქმნა მოსულ-მოვესანილი, ღონიერი ცხოველი საუცხოვო კუდით და ერთი წვეილი რქაც ამოუვიდა თავსე.

რამდენისაშე ხნის შემდეგ, თავის ბედის კმაყოფილი ანტილონი ჰხედავს, რომ სრულ ბედნიერებაშიდის ჯერ კიდევ ბევრი რამ აკლია. მისი ესლანდელი დიდი ტანი მოითხოვს გაცილებით მეტს საზრდოს, ვიდრე წინად; ამიტომაც იძულებული იყო მუდამ საღმე ატეხილ ჭალა-ტყეებისათვის შეფარებინა თავი სიფათის ასამორებლად. უბრალო ჯაგები და ბუნქები აღარ კმაროდა მის ასოვნებას დასაფარავად; თანაც სირბილი აღარ კმარაჟვებოდა წინანდებურად ტანის სიმძიმის გასო, ასე რომ ძუღამ შიშა და მოუსვენრობას გრძნობ-



და საწვალდი ანტილოპი, ამ გარემოებით იძულებულმა მიმხრობა ისევე წინასწარმეტყველს:

— კეთილო წინასწარმეტყველო, ვიცი შენი განზრახვა, გინდოდა ჩემი გაბედნიერება, რაკი გადაგარჩინე დაღუპვას, თუძცა ბევრი რაბით-კი დამაჯაღდოვე, მაგრამ, ვუფიქრობ, რომ შეკედლო ჩემთვის კიდევ მეტის გაკეთება. ჩემთვის მიუცილებელია კიდევ ერთი რამ. გვევდრები, შესთხოვე ალაჰს ჩემთვის გრძელი კისერი, რომ შექმდოს თავისუფლად გადახვედო მიდამოს, დაუინანო, საიდგან რა სიყვითი მომედის და უშველო თავს; ამასთანავე სთხოვე მომიმატოს ფეხების სიძარდე, თორემ ახლანდელი დინჯი სიარული უთუოდ დამღუპავს.

— კეთილი, მიუგო წინასწარმეტყველმა. — წადი და გაიბანე დროთა მიმდინარეობის წვალში. ანტილოპმა შეასრულა წინასწარმეტყველის ბრძანება და მართლა მიიღო, რაც სურდა: მიეცა გრძელი კისერი და მარდი ფეხები.

სურვილი აუსრულდა, მაგრამ შედეგო-კი მოჭევა ისეთი, როგორიც სასურველი იყო? არა. და აი რატომ: ძაღლის კისრის ჰატრონ ანტილოპისათვის შეუძლებელი შეიქმნა ბაღანით საზრდოობა. ამას ისიც დაერთო, რომ მთელ თავის მძიმე ტანით სშირად ეფლობოდა ჭაობში და საძინლად იტანჯებოდა სიარულის დროს. ამიტომ დაიწყო საზრდოს შეზღუდო მშრალსა და ტეიანს ადგილებში.

ერთხელ ზაფხულმა მოიტანა ისეთი გვალება, რომ ხეებს სულ გასცვივდა ფოთლება. ანტილოპს ძაღე შემოაკლდა საზრდო, შესჭამა, რაც-კი რამ მიწს ემოვებოდა, მოელოდა აუცილებლად სიმშლისაგან სიკვდილი. აქაც მოაგონდა გაჭირების ტალკვესი წინასწარმეტყველი და გაეშურა მის საძებრად. იპოვა თუ არა, შესთხოვა კისრის უფრო დაგრძელება, რომ შესძლებოდა ძაღალ ხეების ტოტების თავისუფლად წატანება.



— ამის მაგივრად, — დაუმატა ანტილოზმა, — მე მსგავსად დაუბრუნო ალლაჭს ეს უმსგავსო და ჩემთვის გამოუსადეგარი რქები, ოღონდ მომეძატოს რამდენიმე გოჯი კისრის სიგრძე.

— კარგი, — უპასუხა წინასწარმეტყველმა, — გირჩევ მსოფლოდ განსიყრნო იმ ბარში, რომელსაც ეწოდება ბარი გარდაქმნისა. ანტილოზი ასეც მოიქცა. დაუგრძელდა კისერი, რომლის საშვალეობითაც ახლა სწვდებოდა სეების კენწეროებსაც; მისთვის გამოუსადეგარი რქები-კი დაუპატარავდა, გაუქრა და ძლივს-ღა ემჩნეოდა.

არ გასულა დიდი ხანი, რომ ანტილოზმა კიდევ მიმართა ახალის თხოვნით წინასწარმეტყველს. გამოცდილებამ დაარწმუნა, რომ მისთვის მოღერებული კისერი სრულებით საჭირო არ იყო, რადგანაც დამალვა ძნელად ხერხდებოდა; ამიტომ მოისურვა, ტუავი მთელს კისერზე და ტანზე, ვეითუ-ღი კი არა, ხის ქერქის ფერი შექმნილიყო, რომ შეუმჩნე-ლად, თავისუფლად ეცხოვრა ტყეში; ამას გარდა, მისი ოთხი ჩლიქიც თითო ფეხზე სრულებით მეტი ბარჯი შეიქმნა და შესთხოვა წინასწარმეტყველს ორ ჩლიქიანობა.

— მაშინ კი სრული კმაყოფილი ვიქნები ჩემის ბედისა, — ამბობდა ანტილოზი.

საკვირველი და გაუგებარი იყო ანტილოზის საქციელი და თან მისი მოთხოვნილებანი! ვერ მიმსგავროიო, რომ ეველახედ საჭირო იყო მისთვის მხალის გულის გამოცვლა და, აი, სწორედ ეს იყო, რომ მოთმინება დაუკარგა სულ-გრძელ წინასწარმეტყველს და ათქმევინა:

— შენი უკანასკნელი მოთხოვნაც იქნება დაკმაყოფილებული, მაგრამ კიდევ რომ სხვა აღარა მოითხოვო-რა, გართმევ მეტყველებასო. — ასეც მოხდა და საცოდავი ანტილოზი დაიშინჯდა.

ახლა ეს ცხოველი ტანით ქვეყანაზედ ეველაცხოველზედ მალაღია, აქვს კაყოფილი ორ ჩლიქიანი ფეხები, არა აქვს





საქართველოს  
საბავშვო ჟურნალი

## მზე და მთვარე.

(პოლონკიდან)



რუბელს ქარმა დაუბერა,  
შემოჭვანტა სავსე მთვარეს;  
მან თაფისი მკრთალი შუქი  
მიმოჭვინა ეოველ მხარეს.

ბავშვი ამბობს: „რად ამუქებს  
ღამით მთვარე ქვეყანასო?  
რად დასცქერის სუუველაფერს  
და მასთან ჩემს კაკანასო?“

— იმიტომ, რომ მზე მთელი დღე  
მოიღალა შესავრობითო;

უბრძანა მას შემოქმედმა,  
მოისვენოს ღამ-ღამითო.

—  
მაშინ სთხოვა მზემ თავის დას:  
„მა ძმისთვისა — მავ დღისთვისო,“  
ჩემ შემდეგ შენ განანათე  
დაბნელებულ ქვეყნისთვისო.“

—  
და გაიგე, ვინ ვის ბრძეობს,  
უსამართლოდ იზავურისო;  
ვინ უშლის ხალხს მოსვენებას,  
ვინ ჭხარობს და ვინ ცრემლს ჭდვრისო!?“

—  
მთვარემ იღო თავს ქვეყანა  
და გვდარჯობს ჩვენ ღამითო;  
რა მოატანს განთიადი,  
მიდის მძისთან საღამითო.

—  
მზე ამოვა, მთვარეს ჭკითხავს:  
„რად ხარ ასე ფერ მკრთალიო?  
სად რა მოხდა სიაფ-კარგე,  
მიტხარ, დაო, მართალიო!“

—  
მოუყვება მასაც მთვარე,  
რაც კი ჭნახა, ეველას სრულად...  
თუ რომ ღამემ მშვიდად განვლო,  
მზეც ანათებს მსიარულად;



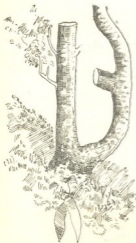
თუ არა და — ჭინჭელიანობს,  
მოიუოდებს ქარს, ან წვიმას:  
ქვეყნის კარგი ახალისებს,  
სიავე კი სტანჯავს იმას!

თეო კანდელაკი.





## თუთიყუში და კატა.



ნობილი მსატვარი და ჰირუტყვების მოყვარული მოგვითხრობს საეურადღებო ამბავს კატისა და თუთიყუშის მეგობრობისას.

„ჩემს ჰატარობას, სკოლაში მიმავალნი უსათუოდ გაჟინდებოდით ერთ სახლის წინ, სადაც სცხოვრობდნენ კატა და თუთიყუში. ჩვენ, იმათ მეგობრობის მხეურებელნი, სინარულით ცაბს ვეწეოდით. გვისაროდა გან-

საკუთრებით მაშინ, როდესაც თუთიყუში დაუკვილებდა კატას: „ციცუნო, ციცუნო, ერთი თავი დამფხანე!“ კატაც შედიდურად მივიდოდა, დიდის სიფრთხილით დაუწეებდა ფხანას, სოლო ცალი თვალი ჩვენსკენ ეჭირა, რომ იმის მეგობარი არ დაგვეფთხო.

ოლლა ჭრელაშვილი.





## აქლემის საკუჭნაო.

ივეი საკუჭნაოს ნაძეის ან სსვა რომელი  
საძე სის ცოტეებზე იკეთებს. იქ საზამთრო  
სანოვბგეს, კაკლებს, თნახავს; თავი საკუ-  
ჭნაოს მიწის ქვეშ იძენებს, სადაც ჰურიის  
მარცვლებს, ცერცვს და ფესვებს სამერძი-  
სოდ ავროვებს. აქლემსკი თავისი საკუჭნაო ზურგზე აქვს.

აქლემი ცხელ უდაბნოში სცხოვრობს. იქ, რამდენსაძე ან  
ვერსზე, სშირად ბალახი, მწვანე ფოთოლიც კი არსადა სჩანს.  
ეველებს მარტო ქვა, რიუე და მშრალი ვეითელი ქვიშა ჰურია.  
ძვირად, ძლიან ძვირად თუ სადმე ჰატარა მდინარე მიწსრი-  
ლებს, რომლის გარშემო ხეები და ვეავილები იზრდება. უდაბ-  
ნოში ასეთ ნაუოფიერსა და ამწვანებულ ადგილებს კორდს ეძა-  
სიან. ერთ ასეთ კორდთავანში არაბებს თავიანთა კარვები  
დაუციბათ. იქვე დაიბადა აქლემი. შავი არაბების შვილები ჰა-  
ტარა აქლემს ეთამაშებიან, მილის დროს თავიანთ შავსა და  
თმა-სუჭუჭა თავებს მის რბილ კისერზედა სდებენ. ისინიც  
იმათსავით აქლემის ტკბილ რმით იკვებებიან. კოზაკი ძალე  
გაიზარდა, ღონიერ აქლემად გარდაიქცა და თავის ბატონ-  
არაბის ერთგული მოსამსახურე შეიქმნა. აქლემს მეტად მაგა-  
რი, უკმესი ტუჩები აქვს. მაშინაც კი არ იფხაჭხება, როდე-  
საც მაგარ, ეკლიან მცენარეებს ჰგლეჯს, რომლითაც უმეტეს  
ნაწილად იკვებება: ბურკა ბალახს წვეტიან ევლებით ან აკა-  
ციის სის წემსებიან ტოტებს. აქლემი ეოველთვის სულ უბრა-  
ლო საკვებითაც კი კმაუოფილია და ისე იზრდება და ღო-



ნიერდება, რომ აუარებელ ბარგი-ბარსხანს და მხედარს თავის ზურგით ადვილად ატარებს, ასე ცოტა საჭმლით არა თუ მარტო სისხლი და ხორცი ემატება, არამედ საკუჭნაოშიაც ენახება იმ დროისათვის, როდესაც თავის პატრონთან ერთად მორს ქვეყნებისაკენ, უდაბნოს გზით რამდენიმე კვირა მკზავრობა მოუსდება, სადაც არავითარი მცენარეულობა არ არის. იმავე საზრდოს წყალობით, ტანში ქონი უზრდება; ეს ქონი იკრებიება ზურგზე, კუშში. აფრიკის აქლემებს ერთი კუში აქვთ, სხვებს კი, რომელნიც შუა აზიაში ცნსოვრობენ, — ორ-ორი კუში. ჰირველ აქლემებს ერთ კუშიანებს ეძახიან, მეორეებს — ორ კუშიანებს. გარედგან კუში სქელ, ხშირ და გრძელ მატყლით არის დაფარული, შიგნით კი ნახი, თხელი, დაცხრილული კანიცა, ღრუბლის მსგავსად, მხოლოდ აქ ცარიელი ადგილები უფრო პატარა და უოკელ მხრიდან დაფარულია. უოკელი თხელი, დაცხრილული კანი — აქლემისათვის შემნახველ-დამხოვეელი უჯრება. აქ უოკელ დღე ცოტ-ცოტა ქონი ემატება. თუ აქლემს საჭმელი საკმაო აქვს, მაშინ კუშიც მადალი და მაგარი აქვს. მხედარი ამ კუშზე, როგორც ბალიშზე, ამოუად ზის. გვერდებზე საქონლით სავსე უთები, სანოვაგით სავსე კალათები და წულით სავსე ტაკები ჰკიდია. ზურგის საკუჭნაოს გარდა, აქლემის ტანში მეორე საკუჭნაოც იპოვება წელიწადისთვის, რომელიც ცხელ ქვეყნებში ასეთი მიუცილებელი საჭიროებაა. კუჭს ასლო მრავალი ბუშტისებური კანები აქვს, პატარა ტიკებივით, ხან იდება, ხან იხურება. როდესაც აქლემი მდინარის ჰირად მივა, საოცარ ბევრ წყალს სვამს. კუჭიც ამ წყალს სწორედ იმ დროისთვის ინახავს, როდესაც აქ გამაცხოველებელ სასმელის მოვნა შეუძლებელი შეიქნება.

აი, ქარაუნანი მორს სამკზავროდ დაეწყო. წინამძღოლი, მისი შემწეობით, თვალმიუწვდენელ ქვაშიან უდაბნოში გზას იკვლევს. მაგრამ მკზავრობის ბოლო ჯერ კიდევ მორს არის, სანოვაგას



დღითი დღე აკლდება, გაფრთხილება და დასოგვა უნდა. სმირად იქამდის მიდის, რომ ჰატრონს აქლემისათვის რამდენიმე ინდის სურმის დაფუქვილ თესლებისა და მუწის ორისამის წკებლის მიწოდება თუდა შეუძლიან. ტიკებში წვალი გამოიღია. ქარავანი თითქმის იღუპება წუურვილისაგან. ამ დროს აქლემი ქონსა და წინდაწინვე მომარაკებულ წვალს სმარობს. მართალია, აქლემის კუსა ჰატარა და სუსტია, წვალი იმასაც თითქმის შემოკლია, მაგრამ მაინც აქლემი ძაღლონეს არ ჰკარგავს და თავისი ჰატრონი მიჰყავს მძიმედ. მოხდება სოღმე, რომ აქლემი ქარავანს სსვანაირადაც იხსნის განსაცდელისაგან. აქლემი ნოტიო ჰატრონსადმი მეტად მკობლობიარება. როგორც კი თავის აწეულ ცხვირით იგრძნობს ამ ნოტიო ჰატროს, ფეხს აუჩქარებს და, რამდენისამე ხნის შემდეგ, როგორც თვითონ ჰირუტევი, ისე დაქანცული მხედარი მოსვენებას ეძლევიან ჩრდილებ ქვეშ, ნაუოფით დატვირთულ ხეებ შორის, ცივსა და ანკარა წვაროს ჰირად, რომლის გარშემო მწვანე, ნორჩი ბალახი საამურად ბიბინებს.

დ. ყრფიანი.



# გ ა მ რ ც ა ნ ა

ორი მკვარევი მიდიოდა. ერთს ერთი ჰური ჰქონდა, მეორეს — ორი, იმავე წონისა და ღარსებისა. ჰურის საჭმელად რომ დასხდნენ, მესამე მივიდა და სთხოვა, ჰური მანკამეთ, ფულს მოგართმევთო. ერთი ჰური მისცეს და სამი ძაური გადასდევინეს. როგორ გაიყო ეს ფული ორმა მკვარევიმ?

## რ ე ბ უ ს ი

(წარმოდგენილი კ. ღარაშვილისაგან)



მე-13 №-ში მოთავსებულ შარადის, არითმეტიკულ ამოცანის და რეზუსების აღსნა:

- 1) სიმინდი.
- 2) ოთხი ჩიტი და სამი ტოტი.
- 3) ოთხი ასოთი დასწერეთ სმელი ბაღასი.
- 4) მამა ჩიბუსს ეწევა.

ნაკადულის რედაქციაში და წ.-კ. საზ.

მაღაზიაში იუიდება შემდეგი წიგნები:

**ზღაპრები**, ვილჰელმ და იაკობ გრიმისა, ნაკადულის რედაქციის გამოცემა, ფასი . . 30 კ.

**ტომის თავ გადასავალი**, თსულება, მარკ-ტვენისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი . . . . . 50 კ.

**რას გვინახვობს ოთახი**. თსულება ავენაროუსისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი . . . . . 20 კ.



# მიიღება ხელის მოწერა

1910 წლის იანვრიდან 1911 წლის იანვრამდის.

საუბაწვილო სურათებიანი ჟურნალი

# ნაკადული

წელიწადი მთავსო

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

**24** წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მკირე წლოვანთათვის

**12** წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მოზრდილთათვის.

ვარდა ამისა 1910 წლის ხელის-მომწერლებს პრემიად მიეცემათ:

- I. დედაჩიფა და კუდიანი ვარსკვლავი, — ზღაპარი ევადლისა კქსი სურათით. — II. მარჯნები, — ზღაპარი ევადლისა ოთხი სურათით.
- III. თორმეტი და, — ზღაპარი ევადლისა ერთი სურათით. — IV. ძართული მხატვრული ასოები კუბიკიფუზი.

ჟურნალს ხელმძღვანელობს უწყვეს სანატკებოდ არჩეული სარედაქციო კომისია.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ხუთი მანეთი. ნახევარის წლით სამი მან. სამხდვარ კარედ: წლიურად შვიდი მანეთი. ნახევარ წლით ოთხი მან.

მტირე წლოვანთათვის 24 წიგნი სამი მან. — მოზრდილთათვის 12 წიგნი სამი მან. — ხელის-მოწერა შიადება წლიურად და ნახევარი წლით. ფულის შემოტანა შიადება ნაწილ-ნაწილად.

## ხელის მოწერა მიიღება:

- 1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალოვის სახ., № 8, ყოველ-ღღე 9 — 2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიც.
- 2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მალაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა.

## ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის-მომწერათ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე  
გამომცემელი: თავ. პ. ი. თუმანიშვილი.